

Bildande av Guonjek/Guongek-Vattåjvve naturreservat i Arjeplogs kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Guonjek/Guongek-Vattåjvve naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 4).

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess höga biologiska mångfald och vildmarkskaraktär. Områdets skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. De delar av området som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Syftet är även att bevara ett sammanhängande naturlandskap och motverka fragmentering. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer är syftet också att tillgodose behovet av ostörd natur för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- skogsbruk, exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,

- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- ge möjlighet till naturvårdsbränning som ersättning för utebliven naturlig brand, men kantzoner till sjöar och vattendrag ska skyddas från brand,
- skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog,
- vid behov återställa vattenmiljöernas naturliga hydrologi och struktur genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder, restaurera våtmarker eller återställa vattendrag efter flottledsrensning,
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt, samt att
- åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den till stora delar urskogsartade skogen och dess direkta förbindelse med urskogslandskapet i det intilliggande reservatet Tjeggelvas. Även de värdefulla vattenmiljöerna med naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000, samt områdets höga värden för friluftslivet, är skäl för bildande av reservatet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Vandringshinder och ohållbart fiske innebär också hot mot områdets värdefulla vattenmiljöer.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar, med undantag för röjning, utglesning eller flytt av liggande döda träd i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) enligt A 15,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, till exempel genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa,
3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
4. anlägga väg eller led,
5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
6. bedriva vattenverksamhet, till exempel genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
9. framföra motordrivna fordon utanför väg med undantag för körning till och från ströängar enligt A 13,
10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn,
13. köra i terrängen till och från ströängsskiften i reservatet i samband med jord- och skogsbruksåtgärder,
14. utföra fiskevårdande åtgärder såsom iläggning av sten eller grus, borttagning av vandringshinder eller liknande, samt
15. genomföra röjning eller utglesning av täta yngre bestånd med låga naturvärden eller flytt av liggande döda träd, i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437). För att tillstånd ska kunna meddelas krävs att:
 - det sker i begränsad omfattning och i för rennäringen viktiga betesmarker, passager och flyttleder,
 - staten äger marken,
 - manuella metoder används i första hand, samt att

- fällda träd lämnas i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning,
4. stängsling, röjning av ungskog samt katning, ringbarkning och veteranisering av träd i skogliga utvecklings- och arronderingsmarker,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål,
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom underhåll av väg, anläggande och underhåll av parkeringsplatser, fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att till exempel gräva upp växter,
4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
5. skräpa ner,
6. framföra motordrivna fordon utanför väg.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av väg, exempelvis hyvling, grusning, dammbindning, slyröjning, snöröjning, halkbekämpning eller andra åtgärder för att bibehålla vägens nuvarande standard och funktion. Föreskrifterna hindrar inte heller kapning och flytt av träd som fallit eller lutar in i väg- eller siktröjningsområdet. Redan fallna träd får kapas vid gränsen för siktröjningsområdet medan lutande träd även får kapas vid rot. Kapade delar ska läggas i naturreservatet i anslutning till siktröjningsområdet. För samtliga åtgärder gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6§ MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd. Sådana åtgärder kan vara byte av vägtrummor, rensning av vägdiken eller rensning efter omfattande stormfällning. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 2.
3. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594).
5. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet med terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå.
6. plockning av bär och matsvamp,
7. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
8. användande av terrängskoter, till exempel fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer,
9. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader,

10. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta tillvara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad,
11. fastighetsägare att utföra jord- eller skogsbruksåtgärder på ströängar inom reservatet.

Beskrivning av ärendet

De höga naturvärdena inom Guonjek-Vattåjvve naturreservat uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets huvudrapport 5339 samt i delrapporter med beskrivningar av områden. Guonjek-Vattåjvve redovisades i delrapport 5573 under ID-nummer 3892 och 4550. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Regeringen föreslog i Prop. 2008/09:214, Hållbart skydd av naturområden, att de skyddsvärda områden på Fastighetsverkets marker som pekats ut i Naturvårdsverkets rapport 5573 (2006), skyddas som naturreservat och överförs till Naturvårdsverket. Guonjek-Vattåjvve är ett av dessa områden. Medgivande av överföringen av förvaltningsansvaret från Fastighetsverket till Naturvårdsverket för ovanstående områden gjordes av Regeringen den 9 september 2010. Bildandet av Guonjek-Vattåjvve naturreservat är ett resultat av detta regeringsbeslut.

Inom reservatet ligger även ett antal små myrskiften, så kallade ströängar. Ingen ersättning är utbetald för dessa då länsstyrelsen av praktiska skäl valt att reservatet inte ska inskränka pågående markanvändning för dessa skiften.

Enligt 2 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska länsstyrelsen konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Förfrågan om konsultation har skickats till Luokta-Mávas, Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Konsultation begärdes av Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Konsultationen med Sametinget har genomförts och avslutats i oenighet gällande renbete i naturreservatets syfte. Däremot har samtycke nåtts i hur renskötseln och den samiska kulturen tas hänsyn till i föreskrifter och skötselplaner. Konsultationen med

Svenska samernas riksförbund har genomförts och avslutats i enighet.

En av sakägarna besvarade aldrig den ordinarie delgivningen, och uppgifter framkom om att denne befann sig utomlands. Dennes hemvist bedömdes därför som okänd. Länsstyrelsen beslutade därför den 24 mars 2025 att sakägaren skulle delges genom kungörelsedelgivning. Enligt delgivningslagen (2010:1932) har kungörelsedelgivning skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning. Därefter har sakägarna en månads yttrandetid, som i detta fall löpte ut den 5 maj 2025. Handlingarna fanns tillgängliga hos länsstyrelsen och Gällivare kommun under denna tid. Kungörelsedelgivningen publicerades även som annons i NSD, Norrbottens-Kuriren, Piteå-tidningen och Norran den 28 maj 2025.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget, Försvarsmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen ser positivt på reservatsbildningen, men tillägger att reservatet angränsar mot ett av Skogsstyrelsen bildat naturvårdsavtal. Skogsstyrelsen ber därför länsstyrelsen om kontakt vid de fall gränsen ska markeras i fält, för att kontrollera att gränsen för naturvårdsavtalet blir tydlig. Sametinget har yttrat sig och framfört att renskötseln, samiska näringar och kulturutövande fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet. Försvarsmakten meddelar att det inte har några synpunkter på ärendet och SGU:s yttrande redogörs för under avsnittet *Synpunkter på förslaget* nedan.

Luokta-Mávas sameby har tagit emot förslaget till beslut, men inte yttrat sig i ärendet.

Statens fastighetsverk har förelagts att yttra sig över förslaget. Statens fastighetsverk meddelat att de inte har några synpunkter mot förslaget.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Arjeplog kommun. Av kommunens yttrande framgår i huvudsak följande. Arjeplog kommun invänder inte mot bildandet av Guonjek-Vattåjvve naturreservat då reservatsbildningen inte inskränker på det rörliga friluftslivet eller allmänhetens rätt till jakt och fiske.

Arjeplog kommun anser dock att det inte är tillräckligt att endast skydda området. Utan betonar vikten av att länsstyrelsen måste göra satsningar i och stödjande av friluftslivinfrastruktur i skyddade områden som är viktiga för det rörliga friluftslivet. Kommunens yttrande redogörs för under avsnittet *Synpunkter på förslaget* nedan.

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Båda myndigheterna tillstyrker förslaget.

Synpunkter på förslaget

Sveriges geologiska undersökning

SGU avråder reservatsbildning då området är prospekteringsintressant, vilket förfallna prospekteringstillstånd visar enligt SGU.

För att underlätta SGU:s arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda, anser SGU även det vara önskvärt att det tydligt framgår av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas. Detta då de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera malmpotentiella områden. De vill också uppmärksamma länsstyrelsen på EU:s förordning om kritiska råvaror (CRMA) som trädde i kraft 23 maj 2024. Förordningen ställer krav på ökad kartläggning och utvinning av strategiska råvaror i medlemsstaterna, i syfte att minska sårbarheten och öka försörjningsberedskapen i Sverige och EU, meddelar SGU. Slutligen framför de att detta intresse måste beaktas i länsstyrelsens fortsatta arbete, och relaterade samhällskonsekvenser bör utvärderas. Yttrandet bemöts i avsnittet *Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter* nedan.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till

naturskogsmiljöer. Reservatets sjöar och vattendrag ingår delvis i Piteälvens vattensystem som är utpekad som Natura 2000 samt ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag bland annat för sin rika och naturliga fiskfauna. Delar av områdets sjöar och vattendrag ingår också i utpekad område med särskilt värdefulla vatten inom Tjeggelvas-området, med hög grad av naturlighet och opåverkade ekosystem.

Reservatet är avgränsat främst utifrån områdets höga skogliga naturvärden. Länsstyrelsen saknar detaljerad kunskap om reservatets våtmarker, sjöar och vattendrag.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Bemötande av inkomna synpunkter

Sveriges geologiska undersökning

SGU Avråder reservatsbildningen och har begärt att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska tillåtas.

Naturreservatet berörs inte av gällande eller förfallna undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen (1991:45). Därmed finns inga formella anspråk på området för mineralutvinning. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta. Regeringen föreslog i Prop. 2008/09:214, Hållbart skydd av naturområden, att skyddsvärda områden på Fastighetsverkets marker som pekats ut i Naturvårdsverkets rapport 5573 från 2006 ska skyddas som naturreservat. Guonjek-Vattåjvve är ett av de områden som ingick i rapporten. Enligt länsstyrelsen utgör vad SGU har framfört därför inte skäl för att avstå från att bilda naturreservatet.

Länsstyrelsen instämmer med SGU om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk

kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden.

Föreskrifterna ska skydda mot åtgärder som kan skada de höga naturvärdena och därmed motverka syftet med reservatet. Det är alltså åtgärderna i sig som måste regleras, vem som orsakar skadan saknar betydelse. Länsstyrelsen ser därför ingen möjlighet att utforma särskilda undantag för statliga myndigheter såsom SGU föreslår.

Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl eller om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Länsstyrelsen vill belysa att vissa undersökningsåtgärder redan är tillåtna, då de inte strider mot reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver ingen dispens alls.

SGU meddelar även att underlagen till naturreservat vanligtvis har brister vad gäller inkluderande av geologisk information. Länsstyrelsen instämmer delvis med detta, men menar att remissen ger SGU möjligheten att tillföra besluten den information som de önskar. SGU förmedlar dock inte längre någon generell geologisk information om naturreservaten.

Länsstyrelsen känner till EU:s förordning om kritiska råvaror, och beaktar redan intressen såsom samhällets behov av metaller och mineral vid bildande av naturreservat. Om regeringen och riksdagen anser att mer omfattande avvägningar mellan försörjningsberedskap, ekonomiska intressen och naturvärden ska göras bör dessa enligt länsstyrelsen i stället lämpligen hanteras på nationell nivå i samband med att nya mål för skydd beslutas nationellt.

Arjeplogs kommun

Arjeplog kommun anser inte det tillräckligt att endast skydda området. Utan betonar vikten av att länsstyrelsen måste göra satsningar i och stödjande av friluftslivinfrastruktur i skyddade områden som är viktiga för det rörliga friluftslivet.

Enligt länsstyrelsens kännedom nyttjas området enbart i begränsad omfattning av det rörliga friluftslivet. Om behovet uppstår och det bedöms vara förenligt med reservatets syfte och föreskrifter kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljökvalitetsmål:

- Levande skogar
- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rennärningen som enligt 3 kap. 5 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennärningens bedrivande. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennärningens bedrivande.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för både naturvården och friluftslivet och som enligt 3 kap. 6 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka skyddet för detta riksintresse.

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § MB samt Natura 2000 Habitatdirektivet enligt 4 kap. 8 § MB. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som bidrar till att stärka skyddet för dessa riksintressen.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

I reservatet ligger ett antal ströängsskiften, som huvudsakligen består av mindre våtmarksområden som har en historisk bakgrund som slåttermark. Länsstyrelsen bedömer att ett fortsatt nyttjande av dessa skiften inte på ett betydande sätt motverkar reservatets syfte. Reservatets föreskrifter är därför utformade så att pågående markanvändning inte försvåras inom dessa ströängsskiften. Det innebär att slåtter, fällning av träd och andra liknande åtgärder inte är reglerade inom ströängsskiftena. I och med detta undantag bedömer länsstyrelsen att föreskrifterna inte förhindrar pågående markanvändning på ströängarna. Reservatsbeslutet medför därför inte heller någon rätt till ersättning för ägarna till ströängarna. Vid körning till och från ströängsskiften i samband med jord- eller skogsbruksåtgärder finns risk för skador på mark och vegetation som inte är förenligt med syftet med reservatet. För att undvika sådana skador får körning endast ske efter tillstånd av länsstyrelsen. På så sätt kan myndigheten styra var, när och på vilket sätt terrängkörningen får ske för att minska risken för skador.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med

naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Guonjek-Vattåjvve naturreservat

Kommun: Arjeplog

Lägesbeskrivning: 30 km N om Arjeplog

Fastigheter: Lövnäs 1:47, Statens fastighetsverk

Lövnäs 1:2, privat ägd

Lövnäs 1:11, privat ägd

Tallnäs 1:3, privat ägd

Natura 2000: SE0820434 Piteälven

Sameby: Luokta-Mávas

Semisjaur-Njarg

Ståkke

Förvaltare: Länsstyrelsen

Area: ca 7273 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 5263 ha

varav produktiv skog ca 3085 ha

Våtmark ca 514 ha

Sjöar och vattendrag ca 1013 ha

Övrig mark ca 483 ha

Beskrivning av området

Gounjek-Vattåjvve ligger ca 30 km norr om Arjeplog. Reservatet utgörs av två närbelägna zoner; ett större område kring urskogsberget Guonjek samt ett mindre område i nordväst som omfattar västra och delvis södra sluttningen av berget Vattåjvve. Reservatets två zoner ligger båda direkt intill det stora Tjeggelvas-reservatet. De två reservaten utgör tillsammans ett omfattande sammanhängande naturskogslandskap. I väst är det även i förbindelse med det vidsträckta fjällskogsreservatet Hornavan-

Sädvajaure. Reservatets norra zon ligger i väglöst land. Den södra zonen berörs av några enskilda vägar i ytterkanterna i öst och syd, bland annat vägen till Suobdek som ligger sydost om reservatet.

Berget Guonjek når en höjd på 570 m. ö. h. och ligger centralt i reservatets södra zon. Guonjek består av en bred, skogklädd höjdrygg mellan sjön Rappen i väst och Mattaureälvens breda dalgång i öster. Större delen av området ligger mellan 500 och 600 m. ö. h. Guonjek karakteriseras av lågproduktiv fjällurskog, som i västra delen är grandominerad men som i öster och i söder övergår i mer eller mindre rena tallskogar. Det finns också ett stort inslag av björk.

Påverkansgraden varierar kraftigt men överlag är skogen svagt till måttligt påverkad av plockhuggning, eller helt opåverkad av skogsbruk. Störst påverkan ses i skogen längst i väst i sluttningarna ner mot sjön Rappen. Den grandominerade blandskogen där utgörs till stor del av plockhuggen, utglesad naturskog. Också längs sydöstra kanten av området är skogen påverkad av dimensionshuggning av grova tallar. Tallskogen i sydöstra delen är ca 130–150 år gammal och tämligen likåldrig, och utgör den mest produktiva skogen i området. Skogen är uppkommen efter hårda bränder under 1800-talets första hälft. Det finns en viss brist på grova, gamla tallar och stående döda träd, men klena tallöverståndare finns och relativt gott om liggande död ved. I de högst belägna delarna centralt och i öst är skogen gles och har karaktär av typisk fjällurskog med stort inslag av grova, flerhundraåriga, kortvuxna tallar med platta kronor.

Norr om berget Guonjek ligger sjön Guovddelisjávrrre, som avvattnas av en bäck som avrinner österut. Den stora sjön omges i huvudsak av skog men det finns även strandvåtmark i nordöstra delen i anslutning till bäcken. I sjön finns många små öar av värde för fågellivet. Sjöns utbredning fortsätter även västerut in i Tjeggelvasreservatet. Utöver Guovddelisjávrrre finns ett mycket stort antal småsjöar i reservatets södra större zon. Många av sjöarna är förbundna via mindre vattendrag och de omges delvis av våtmarker. I väst omfattar reservatet en lång sträcka av strandmiljö och en del av sjön Rappen. I östra delen, väster om bergen Guddunvárre och Tjavdda, finns ett större våtmarksparti bestående av strängflarkkärr, öppet topogent kärr och trädklädd myr. Myren Guossemåsske i södra delen av området utgörs av strängflarkkärr som korsas av en bäck i sydlig riktning. Bäcken avrinner från ett område med småsjöar

norr om våtmarken och mynnar i sjön Suobdekjaure sydöst om reservatet. Länsstyrelsen har inte genomfört någon detaljerad inventering av områdets våtmarker eller vattendrag. Inga tecken på historiska ingrepp i form av dikning eller rätning ses dock på de större våtmarkerna i området, och myrar och mindre vattendrag bedöms generellt ha en mycket hög grad av naturlighet.

Den nordvästra av reservatets två zoner består i huvudsak av berget Vattåjvves västra sluttning ner mot sjön Rappen, samt strandmiljö och en del av sjön. Det finns flera småsjöar i norra delen av zonen och en liten tjärn i södra änden. I norra delen finns även några små våtmarker. Längst i norr avrinner vattendraget Rappenjåkkå i nordostlig riktning från Rappen, varav delar av vattendraget ingår i reservatet. Sjön Rappen är dämd bland annat vid utloppet av Rappenjåkkå. Ett renstängsel korsar zonen från Rappen i väst och vidare österut. Öster om zonen ligger Tjeggelvas naturreservat.

Skogen på Vattåjvve är till största del talldominerad naturskog med betydande inslag av klent löv, främst björk men även asp, och har tydlig fjällskogskaraktär. Skogen har en viss påverkan av äldre skogsbruk. De mer höglänta delarna är mer eller mindre opåverkade och urskogsartade, medan skogen närmare sjön och närmast Rappenjåkkå är påverkad av dimensionsavverkningar. Bestånden har därför en gles förekomst av tallar över 250 år. I delar av området har också stormfällda träd tagits ut i stor omfattning under senare tid vilket ses i forma av en viss brist på död ved. Centralt i området finns två ytor med ungskog uppvuxen efter sentida avverkningar. Skogarna inom zonen är en fortsättning på det stora obrutna skogslandskapet som innefattas av naturreservaten Tjeggelvas samt Hornavan-Sädvajaure.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Delar av naturreservatet ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. Verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-områden kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a – 29 b §§ MB.

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Elias Elfverson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och jurist Sofia Sandelid medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning
2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta
4. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

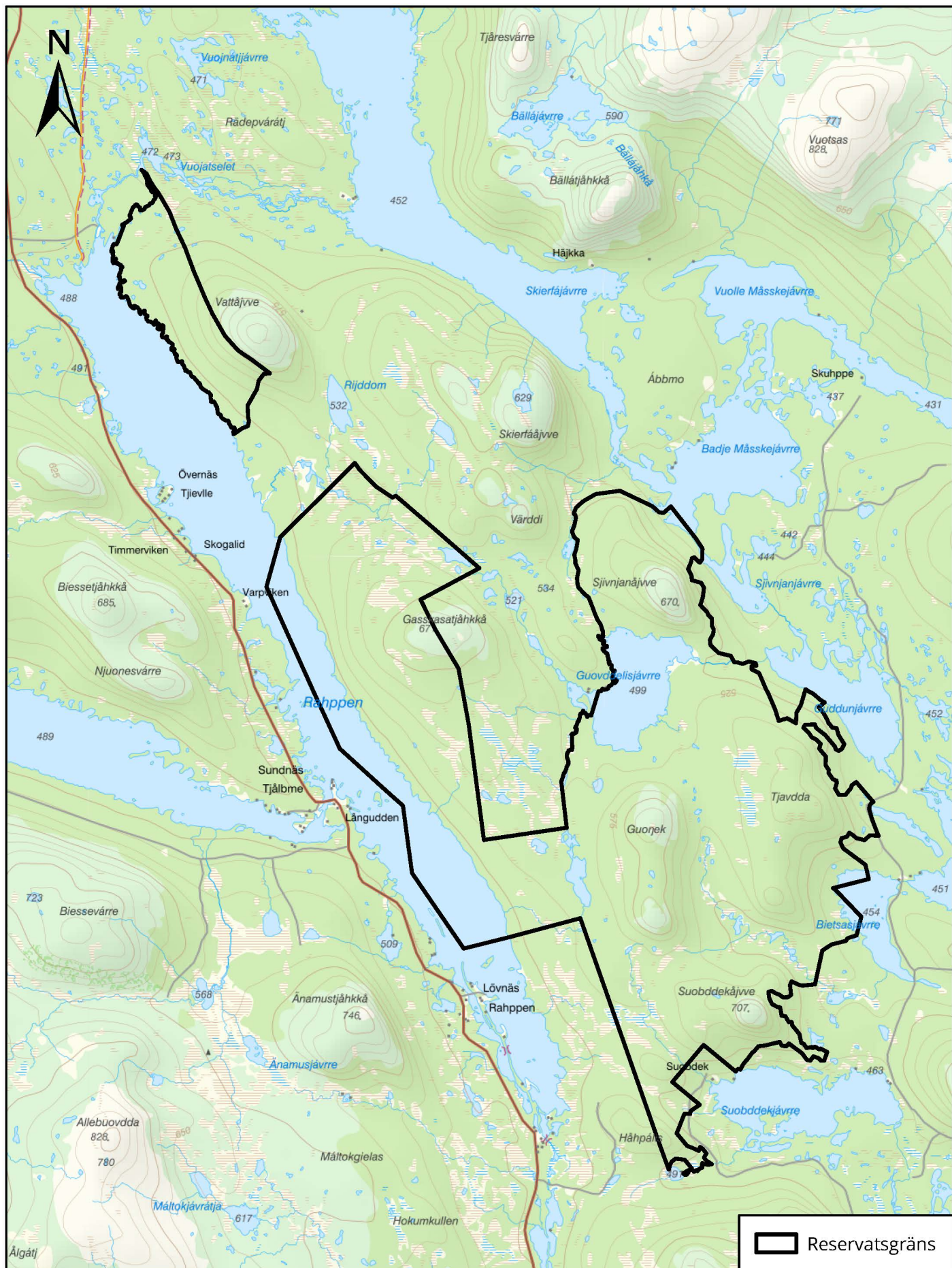
Guongek-Vattåjvve naturreservat

Areal: ca 7319 ha

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:100 000

0 3 6 km

Guongek-Vattåjvve naturreservat

Arjeplogs kommun

Länsstyrelsen
Norrbotten

Skala: 1:300 000

0 10 20 km

